

**Астана қаласы әкімдігінің  
«Наз» мемлекеттік би театры» МКҚК  
директорына**

**Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері бойынша  
талдамалық анықтама**

**Астана қ.**

**«30» маусым 2023 жыл**

Ішкі талдау объектісі: Астана қаласы әкімдігінің «Наз» мемлекеттік би театры» МКҚК.

Талданатын кезең – 2022 жылғы 1 қаңтардан бастап 2023 жылғы 31 мамырға дейін.

Астана қаласы әкімдігінің «Наз» мемлекеттік би театры» МКҚК (бұдан әрі – Театр) сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау директордың 24.05.2023 ж. № 02-02/39-1 бұйрығы негізінде жүргізілді.

Құрамдағы жұмыс тобы:

Төраға - директор Е.Агимбаев;

Жұмыс тобының мүшелері:

- бас бухгалтердің м. а. О. Смирнова;
- есеп айырысу үстелінің бухгалтері С. Ермекбаева;
- заңгер А. Жунусова;
- кадрлар бөлімінің инспекторы М.Бекенова;
- Мемлекеттік сатып алу жөніндегі маман Б. Бекенов;

Жұмыс тобының хатшысы, комплаенс-менеджер – М. Тапен.

Талдау сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидаларына сәйкес жүргізілді.

Келесі бағыттар бойынша сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізілді:

- театрдың қызметін қозғайтын нормативтік-құқықтық актілерде және құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- театрдың ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

Талдауда қарастырылған театрдың құрылымдық бөлімшелері:

- әкімшілік;
- кадрлар бөлімі;
- Мемлекеттік сатып алу бөлімі;
- өндірістік-техникалық бөлім;
- бухгалтерлік есеп.

Театр қызметінің мақсаты театр өнерін дамыту, халықтың қажеттіліктерін қалыптастыру және қанағаттандыру болып табылады және объектінің ерекшелігіне байланысты зерттеу қызметінің ерекшеліктеріне негізделген әдістемелік ұсынымдар қолданылды.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу кезінде: Қазақстан Республикасының Конституциясымен, «сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V Заңымен (01.06.2023 ж. жағдай бойынша өзгерістермен және толықтырулармен).

«Театрдың қызметіне қатысты нормативтік-құқықтық актілер мен құқықтық актілердегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау» бағыты бойынша.

Жалпы НҚА:

1. «Мәдениет туралы» Қазақстан Республикасының 2006 жылғы 15 желтоқсандағы № 207 – III Заңы;
2. «Мемлекеттік мүлік туралы» Қазақстан Республикасының 2011 жылғы 01 наурыздағы № 413 – IV Заңы;
3. Әкімшілік құқық бұзушылық туралы Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 5 шілдедегі № 235-V ҚРЗ кодексі.
4. Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 414 – V Еңбек кодексі;
5. «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 4 желтоқсандағы № 434 – V Заңы;
6. Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік Кодексі, 2015 жылғы 29 қазандағы №375-V;
7. Қазақстан Республикасының 2017 жылғы 25 желтоқсандағы №120-VI Салық кодексі;
8. «Бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы» Қазақстан Республикасының 2007.02.28 № 234 – III Заңы;
9. «Азаматтық қызметшілерге, мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен ұсталатын ұйым қызметкерлеріне, қазыналық кәсіпорындар қызметкерлеріне еңбекақы төлеу жүйесі туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 31 желтоқсандағы № 1193 қаулысы;
10. Мемлекеттік мәдениет ұйымдарында азаматтық қызметшілерді аттестаттаудан өткізу қағидалары мен шарттары 29.06.2016 ж №189.
11. «Кәсіптік одақтар туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 27 маусымдағы № 211-V Заңы;
12. Мәдениет саласындағы коммуналдық қазыналық кәсіпорындар өндіретін және өткізетін тауарларға (жұмыстарға, көрсетілетін қызметтерге) бағаларды белгілеу туралы 2017 жылғы 24 мамырдағы № 105-1016. Астана қаласының Әділет департаментінде 2017 жылғы 15 Маусымда № 1108 болып тіркелді;
13. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу жөніндегі әдістемелік ұсынымдар Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет) Төрағасының 2022 жылғы "30" желтоқсандағы № 488 бұйрығымен бекітілген;
14. 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V ҚРЗ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы.
15. Квазимемлекеттік сектор субъектілеріндегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметтер туралы үлгілік ережені бекіту туралы Қазақстан

Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет) Төрағасының 2023 жылғы 31 наурыздағы № 112 Бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 31 Наурызда № 32211 болып тіркелді.

Театрдың ішкі реттеуші құжаттары:

- жарғы;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызмет туралы ереже;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулық;
- лауазымды адамдар мен қызметкерлердің мүдделері қақтығысын реттеу қағидалары;
- корпоративтік этика және мінез-құлық кодексі;
- салықтық есеп саясаты;
- ұжымдық шарт.

#### 1. Бағыт бойынша НҚА-мен байланысты тәуекелдерді анықтау

НҚА деректері театрдың қызметіне тікелей әсер ететін аспектіде қаралды. Сондай-ақ, әдістемеге сәйкес, екіпіндер жасалды:

1) құқықтық олқылық-құқықтық актіде немесе ішкі құжатта қандай да бір мәселені құқықтық реттеудің болмауы.

2) Құқықтық актілер мен ішкі құжаттар ережелерінің қайшылығы-жекелеген құқықтық актілер, сол аспектілерді не сабақтас құқықтық қатынастарды реттейтін ішкі құжаттар арасындағы алшақтықтар немесе Қайшылықтар, сондай-ақ құқық қолдану қызметі процесінде және лауазымды адамдардың өз өкілеттіктерін талдау объектісін жүзеге асыруы кезінде туындайтын қайшылықтар.

3) Заңдық-лингвистикалық белгісіздік-заң техникасының логикалық және лингвистикалық ережелерін сақтамаудан туындаған жеткіліксіз сипатталған терминдерді, ұғымдарды, сөз тіркестерін немесе семантикалық (мазмұнды) сипаттағы тұжырымдарды қолдану.

Талдау аясында құқықтық негіздің бастапқы көзін тікелей түсіну қажет болды. Қазіргі комплаенс қызметі Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет) Төрағасының 2023 жылғы 31 наурыздағы № 112 бұйрығы негізінде квазимемлекеттік сектор субъектілеріндегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметтер туралы үлгілік ережемен реттеледі. Осы ереже шеңберінде 6-бапта *«квазимемлекеттік сектор субъектісінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметтің функцияларын орындайтын құрылымдық бөлімше немесе жауапты тұлға айқындалады, оның негізгі міндеті осы ұйымның және оның қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасын сақтауын қамтамасыз ету болып табылады»* делінген. Бұдан әрі 10-бапта: *«сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызмет функциясын квазимемлекеттік сектор субъектісінің басқа құрылымдық бөлімшелерінің функцияларымен ұштастыруға жол берілмейді»* делінген, бұл комплаенс

қызметін құруды көздейді. Заңнаманың талаптарын орындау үшін театрда комплаенс қызметі құрылды және штаттық қызметкерді бөле отырып, тиісті ереже қабылданды. Бұл ретте штат кестесі «азаматтық қызметшілерге, мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен ұсталатын ұйым қызметкерлеріне, қазыналық кәсіпорындар қызметкерлеріне еңбекақы төлеу жүйесі туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 31 желтоқсандағы № 1193 Қаулысымен реттеледі. Оның шеңберінде штаттық қызметкерлерге жалақы есептеледі, өйткені Театр бюджеттік ұйым болып табылады, содан кейін тиісті жалақы төлемдері нормаларға сәйкес реттелуі керек, бірақ бұл актіде «комплаенс» санаты жоқ, бұл құқықтық олқылық болып табылады.

Талдау шеңберінде ең күрделі аспект «сыбайлас жемқорлық тәуекелі» термині болып табылады. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңда мынадай анықтама беріледі: *сыбайлас жемқорлық тәуекелі – сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі*. Бұл әдістемелік ұсыныстарға сәйкес «заң-лингвистикалық белгісіздік» ұғымына сәйкес келеді. Өйткені бұл терминді әртүрлі аспектілерде сәтті қолдануға болады. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау шеңберінде осы мәселені шешу үшін әдістемелік ұсынымдар осы терминді қолдану құқығын нақтылайтын құжат болып табылады және бұл бастапқы белгісіздікті жоймайды, осылайша талдау процесін қиындатады. Мысал ретінде әдістемелік ұсыныстарда былай делінген *«Тәуекелдер олардың пайда болу ықтималдығы немесе жиілігі және әсері бойынша бағаланады. Тәуекел деңгейін есептеу келесідей: тәуекел деңгейі = ықтималдық \* әсер»*. Контекстен түсінілгендей, қауіп деңгейі "сыбайлас жемқорлық тәуекелі" терминін түсіну негізінде де анықталады, сол арқылы талдау жүргізетін адамға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекел деңгейі пайда болады. Бұдан басқа, осы талдауларды тиісті уәкілетті органдар, сондай-ақ осы термин туралы өз көзқарасы бар сарапшылар тексеретін болады. Осыған байланысты біз бұл терминді нақтылау қажеттілігін көреміз. Бұл терминді қабылдаудағы қиындықтардан басқа, болашақта комплаенс қызметін дамыту кезінде бұл әдістемелік ұсыныстарды қолдана отырып, кәсіпорындағы процестердің белгілі бір көріністерін таңуға әкелуі мүмкін. Тиісінше, белгілі бір негізді құру қажет, оны дәл осы термин деп түсіну керек.

Сонымен қатар, әдістемелік ұсынымдар аясында жалақыға қатысты тармақ болуы керек деп санаймыз. Егер біз тұтастай қарастыратын болсақ, онда бұл аспект қарастырылмайды, бірақ пайда табу үшін қызмет бабын пайдалануды іздеуге баса назар аударылады. Осыған байланысты себеп-салдар байланысы бұзылады. Бастапқыда лайықты жалақы қызметкерді заңға бағынатын өмір салтын ұстануға ынталандыруы керек. Егер Біз «сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жөніндегі Нұсқаулық» халықаралық баяндамасына назар аударатын болсақ Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымы (ЕҚЫҰ), онда мемлекет үшін кейбір ұсыныстарда «өмір сүру құнының өсуін ескере отырып, жалақыны жыл сайын бағалау, жеке сектордағы ұқсас лауазыммен салыстыруға болатын жалақы» қажет делінген. Бірақ әдістемелік

ұсынымдар аясында бұл аспект қарастырылмайды, бұл біздің ойымызша маңызды сыбайлас жемқорлық тәуекелі болып табылады. Бәсекелестік жалақы білікті кадрларды тартуға мүмкіндік береді және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін айтарлықтай төмендетеді.

## **2. «Театрдың ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау» бағыты бойынша**

Театрдың штаттық саны 2022 жылдың қорытындысы бойынша 130 бірлікті құрады. Талдау жүргізу кезінде қызметкерлердің тізімдік саны – 120 адам, оның ішінде:

- әкімшілік басқару персоналы – 11;
- Көркемдік-басқару құрамы – 11;
- Шығармашылық қызметкерлер – 65;
- Костюм шеберханасы – 4;
- Тігін-қалпына келтіру шеберханасы – 7;
- Өндірістік-техникалық бөлім – 32;

Оның ішінде Бос орындар (шығармашылық қызметкерлер) – 10;

Бала күтімі бойынша демалыста – 11 адам.

Жүктілікке және баланың туылуына байланысты демалыста – 0 адам.

Талданған кезеңде тәртіптік жауапкершілікке тарту болған жоқ.

Освобождено от занимаемой должности:

тараптардың келісімі бойынша – 19;

жұмыс берушінің бастамасы бойынша – 0;

ҚР ЕК 124-бабына сәйкес (мерзімді әскери қызметке кету) – 1.

Жұмысқа қабылданды – 28 человек.

Өздеріне тиесілі құқықты іске асыру үшін қызметкерлерге қойылатын талап дәрежесі заңнама нормаларына сәйкес келеді. Ашықтықты қамтамасыз ету үшін бос орындар сайтқа қойылады [enbek.kz](http://enbek.kz). еңбек шарттары сайттың базасында еңбек шарттарын есепке алудың бірыңғай жүйесі арқылы тіркеледі. Театр қызметкерлерінің құқықтарын қамтамасыз ету үшін келісім комиссиясы жұмыс істейді. Ұжыммен сыбайлас жемқорлыққа қарсы бағытталған дәрістер өткізіледі.

Ұжым тұрақты жұмыс істейді. Заңнамада белгіленген шектеулер мен тыйымдарды, қызметтік мінез-құлыққа қойылатын талаптарды сақтамағаны үшін қызметкерлерді жұмыстан шығару жағдайлары анықталған жоқ.

Қызметкерлерді және келісім комиссиясын жыл сайын оқыту жүргізіледі.

Мүдделер қақтығысын реттеу бағыты бойынша талдау барысында сыбайлас жемқорлық қатерлері табылған жоқ. 2022 жылы осы аспектіні реттеу үшін лауазымды адамдар мен қызметкерлердің мүдделері қақтығысын реттеу ережелері қабылданды. Зерттелетін кезеңде өтініштер немесе бұзушылықтар анықталған жоқ.

«Лауазымды тұлғалардың міндетінің орнына құқық белгілеу», «дискрециялық өкілеттіктердің кеңдігі», «өзіне тиесілі құқықты іске асыру

үшін адамға қойылатын жоғары талаптар», «талдау шеңберінде» артық әкімшілік кедергілердің болуы» бағыттары бойынша анықталмаған.

Театрдың басқару қызметінде анықтауға бағытталған ішкі құжаттама шеңберінде мынадай сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталды:

- тапсырмалар шеңберінде жауапкершілікті реттейтін және белгілейтін ережелердің болмауы;

- театрдың қазіргі құрылымы ескірген және жаңартуды қажет етеді.

Осының негізінде құрылымды өзектендіргеннен кейін лауазымдық міндеттерді қайта қарау, сондай-ақ ҚР заңнамасын ескере отырып, қызметкерлерге бағынудың құрылымдық реттілігін жүргізу ұсынылады.

Театр өзінің ерекшелігіне байланысты Мемлекеттік қызмет көрсетуді жүзеге асырмайды, рұқсат беру функциялары жоқ. Бақылау-тексеру функцияларын іске асыру бағыты бойынша сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

### **3. «Бюджет және қаржы қаражатын игеру және бөлу» бағыты бойынша**

Мемлекеттік сатып алу бойынша шарттар жасасу «мемлекеттік сатып алу туралы» Заңның талаптарына сәйкес мемлекеттік сатып алу порталында жүзеге асырылады.

Талданатын кезеңдегі мемлекеттік сатып алу жоспарлары Мемлекеттік сатып алу туралы Заңның 5 бабына сәйкес қаржыландыру жоспары бекітілгеннен кейін он жұмыс күні ішінде бекітілді.

Так, 2022 жылғы жоспар 2021 жылғы 28 желтоқсанда № 02-08/72 21 728,4 мың теңге сомасында бекітілді, жыл ішінде оған 23 рет өзгерістер енгізілді және жылдық сома 27 674,0 мың теңгеге дейін ұлғайтылды. 2023 жылға арналған жоспар 2022 жылғы 20 желтоқсанда № 02-02/93 22 274,9 мың теңге сомасында бекітілді, 2023 жылғы 30 маусымға дейін оған 11 рет өзгерістер енгізілді және жылдық сома 62 318,5 мың теңгеге дейін ұлғайтылды.

Жоспарды қалыптастыру «басқа қорларды сатып алу», «Байланыс қызметтеріне ақы төлеу», «басқа жұмыстар мен қызметтер», «басқа да ағымдағы шығындар» және т. б. шығыстар бойынша бюджеттік өтінімдер негізінде жүзеге асырылды.

Мемлекеттік сатып алу порталының деректеріне сәйкес, кәсіпорын 2022 жылғы 1 қаңтардан бастап 2023 жылғы 30 маусымға дейін жалпы сомасы 66 855,1 мың теңгеге 97 Мемлекеттік сатып алу шартын жасасты, оның ішінде:

- ашық конкурс тәсілімен жалпы сомасы 30 295,4 мың теңгеге 2 шарт жасалды. Осы сатып алуды жүргізу рәсімі Мемлекеттік сатып алу туралы Заңның 4 тарауына сәйкес жүзеге асырылды;

- баға ұсыныстарын сұрату тәсілімен жалпы сомасы 22 333,0 мың теңгеге 63 шарт жасалды. Осы сатып алуды жүргізу рәсімі Мемлекеттік сатып алу туралы Заңның 6 тарауына сәйкес жүзеге асырылды;

- Тікелей шарт жасасу арқылы бір көзден алу тәсілімен Коммуналдық қызметтерге жалпы сомасы 865,1 мың теңгеге 3 шарт жасалды. Сатып алудың бұл тәсілі мемлекеттік сатып алу туралы Заңның 39 бабына сәйкес жүзеге асырылды;

- өткізілмеген сатып алулар бойынша бір көзден алу тәсілімен жалпы сомасы 8 286,5 мың теңгеге 17 шарт жасалды. Сатып алудың бұл түрі Мемлекеттік сатып алу туралы Заңның 40 бабына сәйкес жүзеге асырылды.

- негіздемелік келісімді пайдалана отырып, конкурстың екінші кезеңі тәсілімен жалпы сомасы 4 065,6 мың теңгеге 1 шарт жасалды. Сатып алудың бұл түрі Мемлекеттік сатып алу туралы заңның 31-1-бабына сәйкес жүзеге асырылды.

- электрондық дүкен әдісімен жалпы сомасы 1 009,3 мың теңгеге 11 шарт жасалды. Сатып алудың бұл түрі Мемлекеттік сатып алу туралы Заңның 38-1-бабына сәйкес жүзеге асырылды.

Мемлекеттік сатып алуды жүргізу кезінде бұзушылықтарға жол берілмеді. Мемлекеттік сатып алудың жылдық жоспарына өзгерістер мен толықтырулар айына екі реттен көп емес жүргізіледі.

Театрдың барлық шығындары театрдың шығындары мен жеке кірістерін жабу үшін жергілікті бюджеттен қаржыландыру есебінен жабылады. Қаражатты жұмсау тиісті баптар бойынша жүзеге асырылады және жоғары тұрған ұйым бекітетін театр шығыстарының сметасымен шартталады.

Ай сайынғы негізде мәдениет басқармасына бюджет қаражатын игеру туралы толық есептер, сондай-ақ алынған кірістер мен олардың жұмсалуды туралы есептер тапсырылады.

Сұрау салулар бойынша ДВГА, финмониторинг, Экономикалық тергеу департаментінің сұрау салулары бойынша іріктемелі ақпарат беріледі.

Театр бухгалтериясында сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне талдау жүргізу кезінде кассаға арналған үй-жайдың жоқтығы байқалды, алайда қолма-қол ақшаны қабылдау кезінде барлық операциялар фискалдық деректерді беру функциясы бар кассалық аппаратты пайдалана отырып орындалады, кіріс/шығыс кассалық ордерлер мен чектер жазылады. Барлық қолма-қол ақша банктегі есеп айырысу шотына салынады және театрда сақталмайды. Шоттарды төлеу жөніндегі операциялар онлайн банк арқылы электрондық түрде жүргізіледі. Шот-фактураларды жазу және алу электрондық түрде, электрондық шот-фактуралар порталы жүйесі арқылы жүзеге асырылады. Осылайша, ақша қаражаттарының қозғалысында толық ашықтық қамтамасыз етіледі. Сонымен қатар, театрдың барлық ақша қозғалыстарын басшылық «Стар-бизнес» мобильді қосымшасы (есеп айырысу шоты бар банк шығарған) арқылы төлем тапсырмаларына қол қою арқылы бақылайды. Театр жұмыс кезінде «Банк Центр Кредит» АҚ-да ашылған бір ғана есеп айырысу шотын пайдаланады.

#### **4. Ұйымдастырушылық басқару қызметінен туындайтын өзге де мәселелер**

Талданатын кезең шеңберінде «жеке және заңды тұлғалармен шарттар жасасу» бағыты бойынша сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

Театрдың табыс әкелетін барлық қызметі Астана қаласы әкімдігінің 2017 жылғы 24 мамырдағы № 105-1016 қаулысымен бекітілген. «Мәдениет саласындағы коммуналдық қазыналық кәсіпорындар өндіретін және өткізетін тауарларға (жұмыстарға, көрсетілетін қызметтерге) бағаларды белгілеу туралы» және шарт міндетті түрде жасалған және шартты журналда тіркеген кезде жүзеге асырылады. Шартқа сыбайлас жемқорлыққа қарсы ескерту қосылды.

Шарттың мерзімдерін немесе талаптарын бұза отырып көрсетілген қызметтерді алудан бас тарту, тапсырыс берушілер тарапынан келіп түскен шағымдар болған жоқ.

Жүргізілген талдау нәтижелері бойынша бұзушылықтар, сәйкессіздіктер және құжаттаманы тиісінше ресімдемегені анықталған жоқ.

«Ақпараттық жүйелерді әзірлеу және пайдалану» бағыты бойынша Театр бюджеттік ұйым бола отырып, әзірлеуге мүмкіндіктері мен құқықтары жоқ. Пайдалану шеңберінде Ақпараттық платформалар пайдаланылады не- Otinish, 1С бухгалтерия, мемлекеттік сатып алу порталы, Сот кабинеті, Documentolog Free.

Театрда сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі жұмысты ұйымдастыру бағыты бойынша 2023 жылғы маусымнан бастап ҚР заңнамасындағы өзгерістерге байланысты құрылған дербес комплаенс қызметі жұмыс істей бастады. Талданған кезеңдегі жұмыс аясында театрда тоқсан сайынғы іс-шаралар өткізіліп, театрдың әлеуметтік желілерінде жарияланған театр қызметкерлері үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жасалды.

Әкімшілік жаңа нормаларға сәйкес E-Otinish платформасында тіркелетін сыбайлас жемқорлыққа бағытталған фактілер немесе өтініштердің өзге де түрлері туралы ауызша, жеке өтініш және жазбаша шағымдар беру мүмкіндігін қамтамасыз етті. Театр сайтында Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс қимыл туралы ақпарат үнемі жаңартылып отырады және арнайы бөлім жұмыс істейді.

Аталған ақпарат көздері бойынша театр қызметінің бүкіл кезеңі ішінде азаматтар тарапынан сыбайлас жемқорлық фактілері туралы шағымдар, арыздар мен өтініштер түскен жоқ.

Сондай-ақ, талданатын кезеңге, бұқаралық ақпарат құралдарына театрға қатысты жағымсыз материалдарды анықтау тұрғысынан мониторинг жүргізілді. Мониторинг нәтижесінде театрға қатысты жағымсыз материалдар анықталған жоқ. Шағымдар туындаған жағдайда бұл мәселелер тікелей уәкілетті өкілмен шешіледі және тиісті жауап беріледі.



## **5. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшыраған лауазымдарды олардың тізбесін қалыптастыра отырып айқындау**

Әдістемелік ұсыныстарға сүйене отырып, Жарғыға және ұйымдастырушылық-басқарушылық рәсімге сәйкес шешім қабылдауға құқығы бар негізгі тұлғаның директордың бар екенін атап өткен жөн. Бұл театрдың ерекшелігіне, сондай-ақ жарғылық мақсаттар мен міндеттерді іске асыруға байланысты.

Сонымен қатар, театрда шығармашылық қызметкерлер де бар, бірақ ол театрдың қаржылық-экономикалық қызметі аясында шешім қабылдамайды, осылайша осы кезеңде ол қосылмайды.

Тиісінше, сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшыраған лауазымдар тізбесіне:

Тиісінше сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшыраған лауазымдар тізбесіне:

- Директор;
- Директордың орынбасары;
- Бас бухгалтер;
- Бас әкімші;
- Бас инженер;
- Өндірістік-техникалық бөлімнің меңгерушісі;
- Тігін-қалпына келтіру шеберханасының меңгерушісі;
- Костюм бөлмесінің меңгерушісі;
- Мемлекеттік сатып алу жөніндегі маман;
- материалдық үстел есепшісі;
- есеп айырысу үстелінің есепшісі;
- кадрлар бөлімінің инспекторы;
- заңгер;
- комплаенс-менеджер.

Осы тізбе өз өкілеттіктері шеңберінде талдау сәтінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшырағандар санатына жатқызылуы тиіс. Аталған барлық лауазымдар сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулермен және заңнамамен танысты. Бұл тізбе сыбайлас жемқорлық функциялары мен «тәуекел деңгейі» тізбесі шеңберінде қаралмайды, өйткені аталған барлық лауазымдар театрдың Қаржы-шаруашылық қызметімен тікелей байланысты өз функцияларын орындау арқылы театрдың жұмысына әсер етеді.

## **Қорытынды**

Жоғарыда айтылғандардың негізінде жұмыс тобы анықталған қауіптерге сүйене отырып келесі ұсыныстарды ұсынады.

НҚА жұмысы шеңберінде мынадай аспектілерді пысықтау қажет:

- азаматтық қызметшілерге, мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен ұсталатын ұйым қызметкерлеріне, қазыналық кәсіпорындар қызметкерлеріне еңбекақы төлеу жүйесіне «қызметшілердің комплаенс» санатын енгізу;

- әдістемелік ұсынымдарға жеке сектордағы ұқсас лауазымдармен салыстырылатын өмір сүру құны мен жалақының өсуін ескере отырып жалақыны бағалауды енгізу;

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамада қолданылатын ұғымдарды нақтылау қажет, атап айтқанда «сыбайлас жемқорлық тәуекелі» ұғымына құқықтық нормалар қажет;

- комплаенс қызметінің тәуелсіздігін қамтамасыз ету үшін неғұрлым маңызды тетіктерді құру.

Бұл мәселелерді шешу үшін жоғары тұрған органдардың шешімі талап етілетіндіктен, комплаенс-менеджердің ҚР Президенті Әкімшілігіне ұсыныс хаттарын Жолдауы ұсынылады.

Анықталған қауіптер негізінде ішкі жұмыс шеңберінде ұсынылады:

- театр құрылымын әзірлеу және өзектендіру;

- жауапкершілікті белгілейтін тапсырмалар мен ережелердің тәртібі мәселесін реттеу үшін ішкі құжаттарды әзірлеу және енгізу.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін одан әрі бейтараптандыру бойынша жалпы ұсыныстар:

- Жоғары сыбайлас жемқорлық тәуекелі, мүдделер қақтығысы аймақтарына жататын театр қызметіне тұрақты ішкі бақылауды жүзеге асыру жөніндегі жұмыстарды жалғастыру;

- жаңа қызметкерлердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдауы жөніндегі жұмысты жалғастыру, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың болмауы туралы анықтамаларды өзектендіру;

- театр қызметкерлері арасында семинарлар өткізу арқылы сыбайлас жемқорлыққа «нөлдік» төзімділікті қалыптастыру саясатын одан әрі жүзеге асыру;

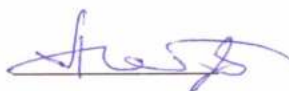
- сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайту бойынша қызметкерлер мен азаматтар тарапынан ұсыныстардың ашықтығы мен қолжетімділігін қолдау;

Орындау мерзімі: жыл ішінде.

2023 жылғы 30 маусымдағы «сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері бойынша талдамалық анықтама» қол қою парағы.

*Жұмыс тобының төрағасы:*

Е. Агимбаев



*Жұмыс тобының мүшелері:*

О. Смирнова



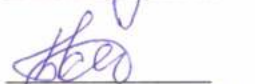
С. Ермекбаева



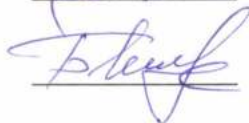
А. Жунусова



М. Бекенова



Б. Бекенов



*Жұмыс тобының хатшысы:*

М. Тәпен

